

Дәреснең темасы:

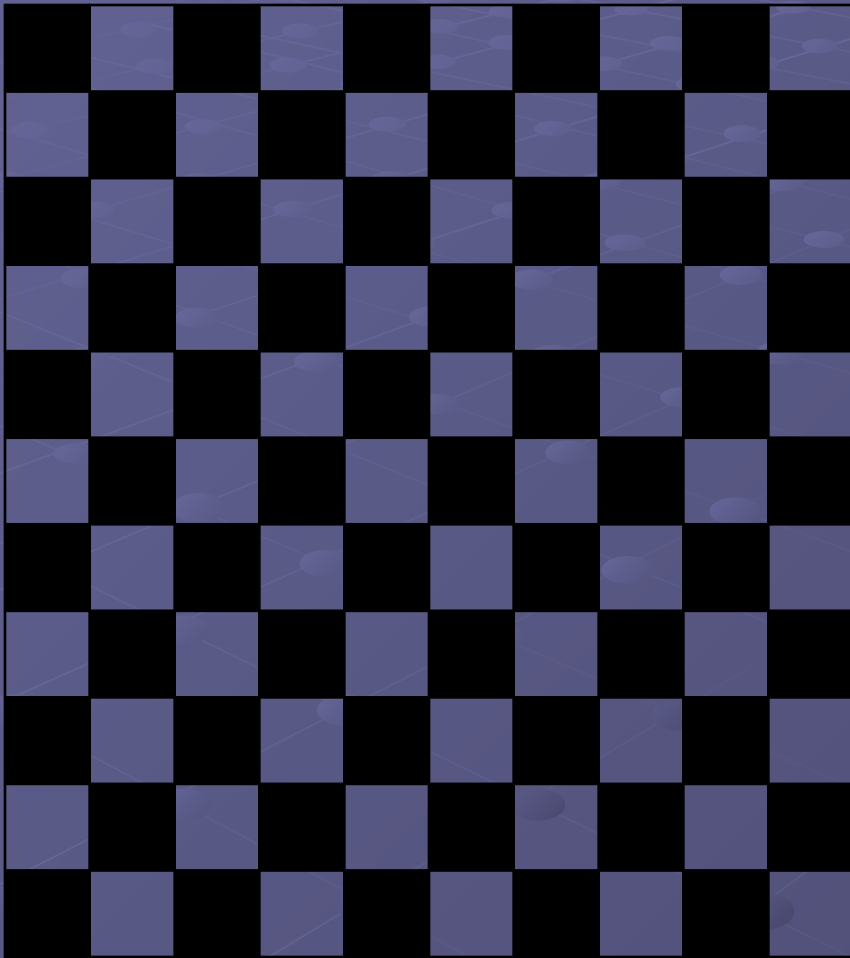
«Процент»

Сорауларга жавап бирегез

Процент дип нәрсә атала?

Йөздән бер өлешне ПРОЦЕНТ дип атыйлар.

1 шакмак- $\frac{1}{100}$

$$\frac{1}{100} =$$

Унарлы вакланманы процентка
ничек әйләндерәләр?

Унарлы вакланманы процентка
әйләндерү өчен, аны 100 гә
тапкырларга кирәк.

Процентны унарлы вакланмага ничек күчерергә?

Процентны унарлы вакланмага күчерү
өчен, процентлар санын 100 гә
бүләргә кирәк.

$$0,08 =$$

$$0,34 =$$

$$6,5 =$$

$$1,01 =$$

$$0,002 =$$

$$0,05 =$$

$$54,5 =$$

Жаваплар:

$$0,08=8\%$$

$$0,34=34\%$$

$$6,5=650\%$$

$$1,01=101\%$$

$$0,002=0,2\%$$

$$0,05=5\%$$

$$54,5=5450\%$$

Процентны

унарлы вакланма рәвешендә күрсәтегез:

$$3 \% =$$

$$12 \% =$$

$$2,5 \% =$$

$$39 \% =$$

$$0,7 \% =$$

$$6 \% =$$

$$126 \% =$$

Жаваплар:

$$3\%=0,03;$$

$$12\%=0,12;$$

$$2,5\%=0,025;$$

$$39\%=0,39;$$

$$0,7\%=0,007;$$

$$6\%=0,06;$$

$$126\%=1,26.$$

Мәсьәлә
төрләре

I.
Санның
процентын
табу

II
Процент
буенча санны
табу

III
Саннарның
процентлы
бәйләнешен
табу

Бу мәсьәләләрне
чишү өчен
чишү
программаларын
искә төшерик

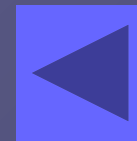
1.Процентны
унарлы вакланма
рәвешендә
күрсәт.
2.Бирелгән
санны
килеп чыккан
унарлы
вакланмага

1.Процентны
унарлы вакланма
рәвешендә
күрсәт.
2.Бу санны
килеп чыккан
унарлы
вакланмага

бүп

III
1. а санын
в санына
бүлсә.
2. Килеп чыккан
өлешне 100 гә
тапкырларга.

Беренче мәсьәлә. Санның процентын табу буенча.

1. Предприятие бер кварталда 500 насос эшләп чыгарды, аларның 60 % ы югары сыйфатка ия. Предприятие югары сыйфатлы ничә насос эшләп чыгарган? (№1569)

Чишелеш:

$$60 \% = 0,6$$

$$500 \times 0,6 = 300 \text{ (насос)}$$

Жавап: 300 югары сыйфатлы насос.

Проценты буенча санны табу

2. Аю баласының массасы ак аю массасының 15 % ын тәшкил итә. Аю баласының массасы 120 кг булса, ак аюның массасын табыгыз. (№1577)

Чишелеш:

$$15\% = 0,15$$

$$120 : 0,15 = 800 \text{ (кг)}$$

Жавап: 800 кг.

Саннарның процентлы бәйләнешен табу

3. Туристка 80 км юл үтәргә кирәк. Көн азагына ул 20 км юл үткән. Турист барлык юлның ничә процентын үткән?

Чишелеш:

$$20:80=0,25$$

$$0,25=25\%$$

Жавап: 25 %.

Ташламалы сату. *Бәяләр 10% ка арзан.*

Куелган бәяләрне үзгәрттергә кирәк.

